2025/1176

18.6.2025.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/1176

od 23. svibnja 2025.

o utvrđivanju pretkvalifikacijskih kriterija i kriterija dodjele za dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1735 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724 ([1]), a posebno njezin članak 26. stavak 3.,

budući da:

(1) Uredbom (EU) 2024/1735 utvrđuju se mjere za povećanje proizvodnog kapaciteta Unije za tehnologije s nultom neto stopom emisija i njihove ključne komponente. Te bi mjere trebala povećati konkurentnost sektora tehnologija s nultom neto stopom emisija i privući ulaganja te bi se trebao poboljšati pristup tržištu za čiste tehnologije u Uniji. Jedno od tih pravila je članak 26. Uredbe (EU) 2024/1735 kojim se podupire se cilj razvoja i održavanja industrijske osnove za uvođenje tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora kako bi se osigurala opskrba energijom u Uniji i izbjegla ovisnost u opskrbi tim tehnologijama. U tu se svrhu od država članica zahtijeva da primjenjuju određene necjenovne kriterije na najmanje 30 % godišnje količine koja se prodaje na dražbi po državi članici ili na najmanje 6 gigavata godišnje po državi članici za uvođenje energije iz obnovljivih izvora upotrebom tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora navedenih u članku 4. stavku 1. točkama od (a) do (j) te uredbe ([2]). Člankom 26. Uredbe (EU) 2024/1735 uvodi se obveza primjene određenih necjenovnih kriterija kao pretkvalifikacijskih kriterija, dok se za druge kriterije državama članicama daje fleksibilnost da pri oblikovanju dražbi odluče hoće li ih primjenjivati kao pretkvalifikacijske kriterije ili kriterije dodjele ili kao kombinaciju tih kriterija. Nadalje, u skladu s člankom 26. stavkom 2. posljednjim podstavkom Uredbe (EU) 2024/1735 države članice ne sprečava se da primjenjuju dodatne necjenovne kriterije uz one navedene u u članku 26. stavku 2.

(2) Cilj je pravila kojima se utvrđuju pretkvalifikacijski kriteriji ili kriteriji dodjele koje bi trebalo uključiti u dražbe za uvođenje energije iz određenih obnovljivih izvora olakšati oblikovanje i primjenu kriterija utvrđenih u članku 26. Uredbe (EU) 2024/1735 i osigurati ujednačenost u cijeloj Uniji te pritom omogućiti dovoljnu fleksibilnost za države članice. Usklađenom provedbom kriterija trebali bi se smanjiti transakcijski troškovi za gospodarske subjekte i države članice te bi se trebala izbjeći fragmentacija unutarnjeg tržišta u skladu s načelom dodane vrijednosti Unije. Istodobno bi državama članicama trebalo omogućiti dovoljnu fleksibilnost kako bi primjenu pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele mogle prilagoditi strukturi i planiranju svojih sustava dražbi, njihovim posebnim obilježjima i drugim aspektima povezanima s drugim ciljevima javne politike, u skladu s načelom supsidijarnosti. Primjenom tih kriterija na dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora ne bi se smjeli narušiti temeljni ciljevi dražbe u smislu brzog, učinkovitog i održivog uvođenja energije iz obnovljivih izvora te bi trebalo osigurati konkurentan natječajni postupak i pravnu sigurnost. Ovom se Uredbom utvrđuju pretkvalifikacijski kriteriji ili kriteriji dodjele koje bi trebalo uključiti u dražbe za uvođenje energije iz određenih obnovljivih izvora kako bi se osiguralo da se ti kriteriji oblikuju i primjenjuju na objektivan, transparentan i nediskriminirajući način bez nerazmjernog povećanja troškova.

([1]) SL L, 2024/1735, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

([2]) Obuhvaćene tehnologije jesu solarne tehnologije, uključujući fotonaponske tehnologije, solarne termalno-električne tehnologije i solarne termalne tehnologije, tehnologije energije vjetra na kopnu i tehnologije energije iz obnovljivih izvora na moru, tehnologije dizalica topline i geotermalne energije, tehnologije vodika, uključujući elektrolizatore i gorivne članke, ako se upotrebljavaju za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, tehnologije održivog bioplina i biometana, tehnologije održivih alternativnih goriva koje su tehnologije obnovljivih goriva.

(3) Kriterij koji se odnosi na odgovorno poslovno ponašanje trebao bi osigurati da su aktivnosti poduzeća usklađene s potrebama društva i prirodnog okoliša. Na temelju relevantnog okvira međunarodnih standarda, kao što su Vodeća načela Ujedinjenih naroda o poslovanju i ljudskim pravima: provedba okvira Ujedinjenih naroda: „Zaštita, poštovanje i pomoć”, Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju, Smjernice OECD-a o postupanju s dužnom pažnjom za odgovorno poslovno ponašanje i Trostrana deklaracija MOR-a o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku te relevantnog zakonodavstva Unije o dužnoj pažnji za održivo poslovanje ([3]), posebno Direktive (EU) 2024/1760 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]), Direktive (EU) 2022/2464 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) i Delegirane uredbe Komisije (EU) 2023/2772 ([6]), uvođenje pretkvalifikacijskog kriterija koji se odnosi na odgovorno poslovno ponašanje na dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora trebalo bi nadilaziti zahtjeve dužne pažnje iz postojećeg prava Unije tako što zahtijeva da se poduzmu mjere za provedbu ključnih elemenata dužne pažnje koji se odnose na poslovne aktivnosti glavnog ponuditelja povezane s dražbom. Od ponuditelja bi ujedno trebalo zahtijevati da javno obavješćuju o mjerama poduzetima u tu svrhu. Kako bi se izbjeglo prekomjerno birokratsko opterećenje, fizičke osobe, poduzeća koja nisu obuhvaćena područjem primjene Direktive 2013/34/EU ([7]), kako je definirano u njezinim člancima 19.a i 29.a i njihovim naknadnim izmjenama, te zajednice obnovljive energije ne bi trebali podlijegati toj dodatnoj obvezi te se na njih primjenjuju blaži zahtjevi, pri čemu su u potpunosti izuzeti od primjene kriterija koji se odnosi na odgovorno poslovno ponašanje za projekte kapaciteta manjeg od 10 MW. Međutim, države članice trebale bi zadržati mogućnost da obvezu poduzimanja mjera za provedbu ključnih elemenata dužne pažnje prošire na fizičke osobe, poduzeća koja nisu obuhvaćena područjem primjene Direktive 2013/34/EU, kako je definirano u njezinim člancima 19.a i 29.a i njihovim naknadnim izmjenama, te zajednice obnovljive energije za projekte kapaciteta većeg od 10 MW. Procjena usklađenosti s kriterijem koji se odnosi na odgovorno poslovno ponašanje trebala bi se temeljiti na ključnim elementima dužne pažnje, kako je utvrđeno u Prilogu I. Delegiranoj uredbi (EU) 2023/2772 ([8]).

(4) Osiguravanje visoke razine kibernetičke sigurnosti i sigurnosti podataka u postrojenjima za proizvodnju energije je nužno za održavanje sigurnosti opskrbe energijom i ključne energetske infrastrukture. Kibernetički rizici u energetskom sektoru mogu narušiti povjerljivost informacija koje se obrađuju tijekom izgradnje i rada postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora te na sposobnost operatera da zadrži operativnu kontrolu nad postrojenjem. Postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora izložena su nizu potencijalnih kibernetičkih rizika povezanih s lancem opskrbe, kao što su ozbiljna i neočekivana korupcija u lancu opskrbe, nedostupnost proizvoda, usluga ili procesa u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) u lancu opskrbe ili kibernetički napadi aktera u lancu opskrbe, uključujući vrlo sofisticirane i ustrajne zlonamjerne državne i kriminalne aktere.

(5) Kako bi se osiguralo da svi ponuditelji propisno otklone kibernetičke rizike i rizike za sigurnost podataka, dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora trebale bi uključivati pretkvalifikacijske kriterije na temelju kojih ih se obvezuje na to da provedu mjere upravljanja kibernetičkim rizicima, da ih uključe u plan za kibernetičku sigurnost te da osiguraju da su primjenjive na proizvode ili usluge u području IKT-a koje pružaju njihovi dobavljači. Pohrana i obrada podataka o radu postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u nadležnostima izvan Europskog gospodarskog prostora mogu ugroziti sigurnost postrojenja i cjelokupnog sustava. Potrebna je dodatna razina zaštite podataka za osiguravanje sigurnosti postrojenja i cjelokupnog sustava u slučajevima u kojima ponuditelj podliježe

([3]) Posebno Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje, Direktive (EU) 2024/1760 o dužnoj pažnji za održivo poslovanje i Direktive (EU) 2022/2464 u pogledu Direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti, uključujući Delegiranu uredbu (EU) 2023/2772 u pogledu standarda izvješćivanja o održivosti, a posebno točke 61.

([4]) Direktiva (EU) 2024/1760 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o dužnoj pažnji za održivo poslovanje i izmjeni Direktive (EU) 2019/1937 i Uredbe (EU) 2023/2859 (SL L, 2024/1760, 5.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

([5]) Direktiva (EU) 2022/2464 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 537/2014, Direktive 2004/109/EZ, Direktive 2006/43/EZ i Direktive 2013/34/EU u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti (SL L 322, 16.12.2022., str. 15., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj).

([6]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2772 od 31. srpnja 2023. o dopuni Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu standarda izvješćivanja o održivosti (SL L, 2023/2772, 22.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj).

([7]) Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

([8]) Vidjeti Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2023/2772, točku 61. Priloga I.

nadležnosti treće zemlje i obvezan je tijelima vlasti te treće zemlje prijaviti informacije o ranjivostima softvera ili hardvera prije nego se sazna da su te ranjivosti iskorištene. Dodatna razina zaštite podataka potrebna je i ako su, prema javnoj izjavi u ime Unije u okviru zajedničkog diplomatskog odgovora EU-a na zlonamjerne kibernetičke aktivnosti ([9]) ili u ime jedne ili više njezinih država članica, akteri prijetnje koji djeluju s državnog područja te treće zemlje proveli zlonamjerne kibernetičke aktivnosti ili kampanje. U tu bi svrhu države članice posebno trebale uzeti u obzir ciljane mjere ograničavanja koje je Unija uvela radi odvraćanja od kibernetičkih napada koji su vanjska prijetnja Uniji ili njezinim državama članicama i odgovora na njih ([10]). Javne izjave u ime države članice osobito su važne za dražbe koje provodi ta država članica. U takvim bi slučajevima ponuditelji trebali dostaviti obrazloženi plan za kibernetičku sigurnost u kojem navode tehničke, operativne i organizacijske mjere koje poduzimaju da se podaci koje upotrebljavaju ili stvaraju u okviru svojih poslovnih aktivnosti povezanih s dražbom pohranjuju i obrađuju u Europskom gospodarskom prostoru (EGP) i ne prenose izvan njega. Važno je da operater s poslovnim nastanom u EGP-u zadrži operativnu kontrolu nad postrojenjem kako bi se osigurali odgovarajući nadzor i provedba prava EU-a radi jamčenja sigurnosti postrojenja i cjelokupnog sustava.

(6) Uključivanje kriterija za osiguravanje sposobnost ponuditelja da provede projekt ključno je kako bi se osiguralo da su ponuditelji vjerodostojni, uključujući njihove ponude, da imaju potrebno tehničko znanje, iskustvo i financijsku i ekonomsku sposobnost te da imaju realističan poslovni i tehnički plan za potpunu i pravodobnu provedbu projekta, uz poštovanje različitih specifikacija i zahtjeva za necjenovne kriterije uključene u dražbu. Stoga je primjereno od ponuditelja zahtijevati da dostave posebnu dokumentaciju i dokaze. Pri oblikovanju takvih kriterija države članice trebale bi uzeti u obzir i troškove projekta, njegove rizike, kapacitet projekta, zrelost tehnologije, stupanj inovacije koji se zahtijeva na dražbi i druge relevantne tržišne uvjete. To je posebno važno jer uvođenje prekomjernih zahtjeva, primjerice za manje projekte, može dovesti do umjetnog ograničavanja tržišnog natjecanja i isključivanja manjih sudionika koji bi inače mogli sudjelovati na dražbi. Nadalje, uvođenjem prekomjernih zahtjeva može se ograničiti sudjelovanje novih sudionika na dražbi. Umjesto toga, za veće projekte, koji uključuju veće rizike, možda će biti potrebno uvesti strože uvjete kako bi se osiguralo da se projekti mogu provesti potpuno i pravodobno, uz istodobno jamčenje konkurentnog natječajnog postupka.

(7) U skladu s člankom 26. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/1735 države članice moraju uključiti pretkvalifikacijske kriterije ili kriterije dodjele kako bi procijenile doprinos dražbe održivosti i otpornosti. Člankom 25. Uredbe (EU) 2024/1735 zahtijeva se da javni naručitelji i naručitelji u određenim postupcima javne nabave primjenjuju minimalne obvezne zahtjeve u pogledu okolišne održivosti i određene obvezne zahtjeve za procjenu doprinosa ponude otpornosti. Postupci javne nabave i dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora doprinose otpornosti Unije. Javna poduzeća koja djeluju u energetskom sektoru i koja su naručitelji u skladu s člankom 4. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([11]) podliježu članku 25. Uredbe (EU) 2024/1735 kad nabavljaju tehnologiju s nultom neto stopom emisija iz članka 4. stavka 1. točaka od (a) do (k) Uredbe (EU) 2024/1735. S druge strane, mogu sudjelovati i kao ponuditelji na dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora podložno članku 26. Uredbe (EU) 2024/1735. U uvodnoj izjavi 81. Uredbe (EU) 2024/1735 podsjeća se na to da je važno osigurati da se zahtjevi održivosti i otpornosti primjenjuju tako da se osigura pošteno i ravnopravno tržišno natjecanje među sudionicima na tržištu bez obzira na njihovu vlasničku strukturu. Kako bi se osiguralo takvo pošteno i ravnopravno tržišno natjecanje, za potrebe procjene zahtjeva otpornosti i okolišne održivosti javna poduzeća koja sudjeluju u dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora u skladu s člankom 26. trebala bi podlijegati samo pravilima utvrđenima u članku 26. Pravila utvrđena u članku 25. trebala bi se primjenjivati na nabavu tehnologija s nultom neto stopom emisija, osim ako se takva nabava upotrebljava za provedbu projekata dodijeljenih u kontekstu dražbi za uvođenje energije iz obnovljivih izvora podložno članku 26. ([12]).

([9]) Zaključci Vijeća o okviru za zajednički diplomatski odgovor EU-a na zlonamjerne kibernetičke aktivnosti („paket instrumenata za kibernetičku diplomaciju"), 19. lipnja 2017.

([10]) Uredba Vijeća (EU) 2019/796 od 17. svibnja 2019. o mjerama ograničavanja protiv kibernapada koji predstavljaju prijetnju Uniji ili njezinim državama članicama, ST/7302/2019/INIT (SL L 129I, 17.5.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/796/oj).

([11]) Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([12]) Ta bi poduzeća i dalje podlijegala općem okviru javne nabave koji se na njih primjenjuje.

(8) Odabir određene vrste kriterija za procjenu doprinosa dražbe održivosti i otpornosti (pretkvalifikacijski kriteriji ili kriteriji dodjele) u nadležnosti je relevantnih tijela koja oblikuju određenu dražbu. Međutim, relevantna tijela trebala bi osigurati da odabirom određene vrste kriterija ne narušava konkurentska priroda natječajnog postupka i neopravdano ne usporava uvođenje tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

(9) Procjenom doprinosa dražbi otpornosti trebalo bi nastojati osigurati pristup sigurnoj i održivoj opskrbi energijom u Uniji i. smanjenjem postojećih ovisnosti i izbjegavanjem novih strateških ovisnosti o jednoj trećoj zemlji u opskrbi tehnologijama energije iz obnovljivih izvora s nultom neto stopom emisija i njihovim glavnim posebnim komponentama te ii. povećanjem proizvodnog kapaciteta Unije za te tehnologije i komponente. To bi trebalo činiti tako da se ne dovede u pitanje ostvarivanje obvezujućeg cilja Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. utvrđen u članku 3. stavku 1. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ([13]). Kad odlučuje o tome hoće li se za tehnologije s nultom neto stopom emisija ili njihove glavne posebne komponente kriterij koji se odnosi na otpornost primjenjivati kao pretkvalifikacijski kriterij ili kriterij dodjele relevantna tijela trebala bi uzeti u obzir razinu ovisnosti Unije o trećoj zemlji za predmetnu tehnologiju s nultom neto stopom emisija ili njezinu glavnu posebnu komponentu, dostupnost alternativnih izvora opskrbe i mogući utjecaj primjene otpornosti kao pretkvalifikacijskog kriterija, a ne kriterija dodjele na opskrbu tom glavnom posebnom komponentom. U slučajevima u kojima se otpornost primjenjuje kao kriterij dodjele na dražbama relevantna tijela trebala bi nastojati povećati diversifikaciju opskrbe u Uniji izvan zemlje o kojoj Unija prekomjerno ovisi dodjelom većeg broja bodova ponuditeljima koji osiguravaju veću diversifikaciju svojih izvora opskrbe u odnosu na ponuditelje koji ispunjavaju minimalne zahtjeve otpornosti.

(10) Kako bi se izbjegla ovisnost Unije o jednoj trećoj zemlji koja isporučuje više od 50 % određene tehnologije s nultom neto stopom emisija ili njezinih komponenti ili najmanje 40 % u određenim okolnostima te poticala diversifikacija opskrbe, relevantna tijela država članica trebala bi ograničiti sudjelovanje na relevantnim dražbama ili dodjeljivati bodove na temelju zahtjeva povezanih s podrijetlom gotovog proizvoda i određenog broja glavnih posebnih komponenti utvrđenih u Provedbenoj uredbi (EU) 2025/1178 ([14]) podrijetlom iz treće zemlje o kojoj Unija prekomjerno ovisi. Nadalje, primjereno je ograničiti podrijetlo određenih ključnih strateških komponenti s obzirom na njihovu tehnološku vrijednost i središnju ulogu u sigurnosti opskrbe energijom i u lancu opskrbe određenim tehnologijama s nultom neto stopom emisija, dok bi se za druge glavne posebne komponente ponuditeljima i dalje trebala omogućiti fleksibilnost u odabiru komponenti koje namjeravaju nabavljati iz treće zemlje o kojoj Unija prekomjerno ovisi, u okviru ograničenja utvrđenih u ovoj Uredbi. Tim se zahtjevima predviđa praktična i objektivno provjerljiva metodologija za procjenu otpornosti tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihovih glavnih posebnih komponenti uključenih u dražbu. Primjereno je utvrditi posebne zahtjeve za različite tehnologije i njihove glavne posebne komponente uzimajući u obzir njihove posebne okolnosti i obilježja, kao što su dostupnost alternativnih izvora opskrbe, dostatni proizvodni kapacitet na globalnoj razini, stupanj zrelosti i brzina uvođenja tehnologije, utjecaj diversifikacije na lance opskrbe i ukupni troškovi. Kad je riječ o gotovim proizvodima fotonaponskih tehnologija (solarni fotonaponski sustavi) i fotonaponskih modula, pravilima o nepovlaštenom podrijetlu utvrđenima u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2015/2446 ([15]) propisuje se da sastavljanje fotonaponskih članaka (HS 8541 42), koji su razvrstani u isti tarifni broj kao fotonaponski moduli (HS 8541 43), ili istovjetnih komponenti u fotonaponske module ne bi promijenilo podrijetlo modula. Stoga je primjereno uzeti u obzir sastavljanje solarnog fotonaponskog sustava i modula, a ne njihovo podrijetlo u pogledu doprinosa tih posebnih faza proizvodnje otpornosti.

([13]) Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj), izmijenjena Direktivom (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652 (SL L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([14]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2025/1178 od 23. svibnja 2025. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2024/1735 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihovih glavnih posebnih komponenti za potrebe procjene doprinosa otpornosti (SL L, 2025/1178, 18.6.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj).

([15]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

(11) Za određene glavne posebne komponente razina ovisnosti o jednoj trećoj zemlji može biti toliko velika da bi se strogom primjenom kriterija koji se odnosi otpornost dovela u pitanje sigurnost opskrbe tom komponentom. U takvim je slučajevima primjereno da se relevantnim tijelima omogući određena fleksibilnost kako bi mogla povećati prag za glavne posebne komponente koje mogu potjecati iz te treće zemlje o kojoj Unija prekomjerno ovisi.

(12) Pri provedbi procjene iz članka 26. stavka 8. Uredbe (EU) 2024/1735 o kriterijima otpornosti i održivosti za dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora i njihova učinka na ubrzano uvođenje tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora Komisija bi trebala na odgovarajući način razmotriti djelotvornost kriterija otpornosti i je li ta djelotvornost narušena praksama čiji je cilj promjena podrijetla ili mjesta sastavljanja gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija ili glavnih posebnih komponenti.

(13) Relevantna tijela država članica trebala bi procijeniti i doprinos dražbi za tehnologije energije vjetra na kopnu, tehnologije energije vjetra na moru i elektrolizatore otpornosti, čak i ako jedna treća zemlja nije opskrbljivač više od 50 % tih tehnologija ili njihovih komponenti ili najmanje 40 % u određenim okolnostima jer za te tehnologije postoji znatan rizik od povećane ovisnosti o uvozu iz Narodne Republike Kine, što bi moglo dovesti u pitanje sigurnost opskrbe Unije. Razlog za to su trenutačna i predviđena kretanja ponude tih tehnologija i potražnje za njima na globalnoj razini i u Uniji te činjenica da proizvodni kapacitet Narodne Republike Kine premašuje 50 % globalne proizvodnje ([16]) i da njezina predviđena proizvodnja znatno premašuje njezine domaće ciljeve i predvidivu potražnju.

(14) U članku 26. stavku 2. Uredbe (EU) 2024/1735 navodi se da se doprinos dražbe održivosti može procijeniti uvođenjem kriterija koji se odnose na okolišnu održivost koja nadilazi minimalne zahtjeve u primjenjivom pravu, inovacije ili integraciju energetskog sustava.

(15) Uredbom (EU) 2024/1735 zahtijeva se da se u određene postupke javne nabave i u određene dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora uključe aspekti okolišne održivosti. Tom se uredbom Komisiji daju provedbene ovlasti za utvrđivanje minimalnih zahtjeva koji se odnose na okolišnu održivost za ugovore o javnoj nabavi i za dodatno utvrđivanje kriterija okolišne održivosti koji se mogu primijeniti na dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora. Minimalni zahtjevi koji se odnose na okolišnu održivost utvrdit će se provedbenom uredbom koja će se donijeti u skladu s člankom 25. stavkom 5. Uredbe (EU) 2024/1735, a dodatni kriteriji okolišne održivosti za dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora utvrđuju se ovom Uredbom. Tim se dvama aktima nastoji postići isti cilj povećanja okolišne održivosti tehnologija s nultom neto stopom emisija i smanjenja njihova utjecaja na okoliš. Međutim, pristup u okviru tih dviju uredbi i njihov sadržaj razlikuju se radi uzimanja u obzir različitih posebnih pravnih ovlasti, razlika u postupcima javne nabave i dražbi za uvođenje energije iz obnovljivih izvora, različitog područja primjene u smislu obuhvaćenih tehnologija s nultom neto stopom emisija te razlika u vrsti tijela koja su nadležna za te različite postupke i količinama koje se njima uvode.

(16) U slučaju odabira kriterija koji se odnose na okolišnu održivost relevantna tijela trebala bi utvrditi kriterije za procjenu utjecaja na klimu i okoliš. Pritom bi relevantna tijela trebala primjenjivati jedan ili više kriterija koji se odnose na okolišnu održivost utvrđenih u ovoj Provedbenoj uredbi ili druge kriterije koje smatraju relevantnima.

(17) Ugljični otisak tehnologija u području energije iz obnovljivih izvora jedan je od relevantnih kriterija koje relevantna tijela država članica mogu uvesti na dražbama radi procjene njihova doprinosa okolišnoj održivosti. Kako bi taj kriterij bio objektivan, transparentan i nediskriminirajući, ugljični otisak tehnologije s nultom neto stopom emisija trebalo bi mjeriti i procjenjivati na temelju životnog ciklusa. Trebalo bi i uskladiti metode za procjenu praga ugljičnog otiska tijekom životnog ciklusa kako bi se smanjile razlike u pretpostavkama i poboljšala usporedivost rezultata, što je potrebno da bi se djelotvorno pridonijelo okolišnoj održivosti. U okviru plana za čistu industriju ([17]) očekuje se daljnje usklađivanje u tom području. Ako je pravom Unije predviđena metoda za procjenu ugljičnog otiska određene tehnologije s nultom neto stopom emisija, države članice trebale bi je primjenjivati u svojim nacionalnim dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora primjenom te tehnologije.

([16]) Međunarodna agencija za energiju (IEA), *Energy Technology Perspectives* 2024.
([17]) COM(2025) 85 final.

(18) S obzirom da ne postoji pravo Unije kojim se propisuje posebna metoda ili metoda koja je prikladna za primjenu kao zamjenska metoda za procjenu ugljičnog otiska određene tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora, a kako bi se poboljšala usporedivost rezultata kad se ugljični otisak primjenjuje kao kriterij u dražbama, potrebno je dodatno utvrditi parametre oblikovanja tog kriterija, osobito u smislu metodologije i zahtjeva za kvalitetu podataka.

(19) Prelazak na kružno gospodarstvo bitan je element europskog zelenog plana, kako je utvrđeno u akcijskom planu za kružno gospodarstvo ([18]).

(20) Dražbe za tehnologije s nultom neto stopom emisija mogu doprinijeti tom prelasku utvrđivanjem pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele koji se odnose na kružnost. Ako nadležna tijela odluče utvrditi takve kriterije, trebala bi utvrditi kriterije koji se odnose na mogućnost recikliranja, jednostavnost popravka i održavanja ili jednostavnost nadogradnje, ponovne uporabe, ponovne proizvodnje i obnove proizvoda ili na uporabu ili sadržaj recikliranih materijala, uključujući kritične sirovine, s obzirom na jedan ili više relevantnih parametara proizvoda utvrđenih u Prilogu I. Uredbi (EU) 2024/1781 Europskog parlamenta i Vijeća ([19]).

(21) Gubitak bioraznolikosti i urušavanje ekosustava među najvećim su prijetnjama s kojima se čovječanstvo suočava. Unija je uspostavila pravne okvire, strategije i akcijske planove za zaštitu prirode i obnovu staništa i vrsta, kao što su Strategija za bioraznolikost do 2030. ([20]) i Uredba (EU) 2024/1991 Europskog parlamenta i Vijeća ([21]). Klimatska kriza uzrokuje gubitak bioraznolikosti na svjetskoj razini, a gubitak bioraznolikosti pogoršava klimatske promjene te su obje pojave stoga neraskidivo povezane, što su potvrdile i nedavne studije. Bioraznolikost i zdravi ekosustavi od presudne su važnosti za razvoj otporan na klimatske promjene.

(22) Tehnologije s nultom neto stopom emisija mogu negativno i pozitivno utjecati na bioraznolikost. Stoga treba oblikovati kriterije za dražbe koji doprinose održavanju raznolikosti vrsta, ekosustava i njihove reproduktivne sposobnosti. Negativni učinci uglavnom su lokalni i mogu uključivati gubitak ili pogoršanje staništa te uznemiravanje vrsta, među ostalim bukom i sudari. Neki od pozitivnih učinaka su ublažavanje klimatskih promjena, smanjenje onečišćenja zraka i intervencije u krajobrazu koje pogoduju divljim vrstama. Primjenom pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele, ili obaju takvih kriterija, koji se odnose na utjecaj na bioraznolikost mogu se poticati sinergije između tehnologija s nultom neto stopom emisija i bioraznolikosti. Trebalo bi transparentno pratiti utjecaj projekata na bioraznolikost tijekom cijelog trajanja projekta i, prema potrebi, poduzeti mjere za prilagodbu.

(23) Ako relevantna tijela uključe utjecaj tehnologija s nultom neto stopom emisija na bioraznolikost kao kriterij dodjele, na temelju tog kriterija trebalo bi se zahtijevati davanje neto pozitivnih doprinosa bioraznolikosti. Primjeri mjera kojima se daju neto pozitivni doprinosi bioraznolikosti mogli bi uključivati obnovu ili ponovnu uspostavu staništa, mjere za poboljšanje staništa vrsta i povećanje njihove populacije ili mjere za smanjenje pritiska drugih aktivnosti na okoliš. Davanjem prednosti neto pozitivnim doprinosima bioraznolikosti koji nadilaze kompenzacijske mjere osiguravaju se jednaki uvjeti za konkurentne ponuditelje čiji projekti imaju različite učinke te se potiče izbjegavanje ili smanjivanje negativnih učinaka.

(24) Energetska učinkovitost preduvjet je za postizanje ambicioznih ciljeva Unije da se do 2030. emisije stakleničkih plinova smanje za najmanje 55 % u odnosu na 1990., kako je utvrđeno u paketu „Spremni za 55 %”. Osim toga, energetska učinkovitost znatno pridonosi smanjenju cijena energije i poboljšanju otpornosti opskrbe energijom u Uniji i tako omogućuje pravednu i sigurnu zelenu tranziciju.

([18]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo – Za čišću i konkurentniju Europu”, COM/2020/98 final.

([19]) Uredba (EU) 2024/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda, izmjeni Direktive (EU) 2020/1828 i Uredbe (EU) 2023/1542 te stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ (SL L, 2024/1781, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([20]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. Vraćanje prirode u naše živote”, COM(2020) 380 final.

([21]) Uredba (EU) 2024/1991 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2024. o obnovi prirode i izmjeni Uredbe (EU) 2022/869 (SL L, 2024/1991, 29.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj).

(25) Dražbe mogu doprinijeti energetskoj učinkovitosti uključivanjem, u fazi procjene doprinosa održivosti, pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele za utvrđivanje proizvoda čija će se energetska učinkovitost procjenjivati i primjenjive metodologije procjene za svaki proizvod. Kriterije bi, ako je primjenjivo, trebalo utvrditi u skladu s člankom 7. stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća ([22]) ili referentnim vrijednostima za energetsku učinkovitost utvrđenima u provedbenim mjerama donesenima na temelju Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([23]).

(26) Održivo upravljanje vodama važno je za otpornost Unije, a strukturno loše upravljanje vodama dovelo je do degradacije i onečišćenja tog ograničenog resursa i ekosustava povezanih s vodama. Direktivom 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([24]) uspostavljen je integrirani model upravljanja kvalitetom vode, a cilj je vodne politike Unije osigurati Europljanima pristup dostatnim količinama vode dobre kvalitete, zajamčiti dobro stanje svih vodnih tijela u cijeloj Europi te osigurati dostatnu, uravnoteženu i pravednu dostupnost vode za sve sektore koji koriste vodu, uključujući industriju. Neke tehnologije s nultom neto stopom emisija utječu na vode tako što se u fazi njihove uporabe koristi voda ili se otpadne vode ispuštaju u vodna tijela. Stoga bi moglo biti relevantno da se na dražbama za takve tehnologije oblikuju necjenovni kriteriji okolišne održivosti za vodu.

(27) Smanjenje onečišćenja drugi je bitan element europskog zelenog plana, kako je utvrđeno u akcijskom planu za postizanje nulte stope onečišćenja. U tom je planu utvrđen cilj smanjenja onečišćenja zraka, vode i tla na razine koje se više ne smatraju štetnima za zdravlje i prirodne ekosustave te su u skladu s granicama našeg planeta. Dražbe za tehnologije s nultom neto stopom emisija mogu doprinijeti smanjenju onečišćujućih tvari tako da se u okviru njih utvrde pretkvalifikacijski kriteriji ili kriteriji dodjele koji se odnose na razine onečišćenja. Ako relevantna tijela odluče primjenjivati takve kriterije, relevantne metodologije, pragove i mehanizme za postizanje usklađenosti trebalo bi odrediti u skladu s pravom Unije i na temelju njega, ako je primjenjivo, te uzimajući u obzir, ako je primjenjivo, kriterije utvrđene u Dodatku C Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2023/2486 ([25]).

(28) Inovacije su presudne za konkurentnost, gospodarski rast i brzo uvođenje energije iz obnovljivih izvora. Cilj je Direktive (EU) 2018/2001 poticati inovacije u okviru uvođenja energije iz obnovljivih izvora utvrđivanjem okvirnog cilja za inovativne tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora, prema kojem bi do 2030. trebalo osigurati najmanje 5 % novougrađenih kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora. Uključivanjem kriterija inovativnosti u oblikovanje dražbi trebalo bi poticati razvoj potpuno novih rješenja ili poboljšanje rješenja koja nadilaze najsuvremenija dostignuća. Time će se stvoriti pouzdan okvir kojim će se poticati uvođenje najsuvremenijih tehnologija, čime će se osigurati održivost i konkurentnost na putu prema klimatskoj neutralnosti.

(29) Kad se inovacija koristi kao pretkvalifikacijski kriterij ili kriterij dodjele u dražbama treba razlikovati dvije vrste dražbi. Prvo, najčešće su dražbe one koje nisu posebno usmjerene na inovacije, odnosno koje se ne organiziraju radi promicanja inovacija, ali čiji je glavni cilj uvođenje energije iz obnovljivih izvora. Iako cilj takvih dražbi nije promicanje samih inovacija, pri oblikovanju dražbe kao kriteriji dodjele ili pretkvalifikacijski kriteriji mogu se dodati određeni elementi prema kojima se prednost daje inovacijama. Drugi manji podskup dražbi čine dražbe koje su isključivo namijenjene za inovacije, čiji je glavni cilj promicanje inovacija povezanih s budućim uvođenjem energije iz obnovljivih izvora, kao što su projekti energije valova, projekti energije plime i oseke ili projekti vjetroturbina pokretanih zmajem.

([22]) Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj).

([23]) Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (preinaka) (SL L 285, 31.10.2009., str. 10., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj).

([24]) Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([25]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2486 od 27. lipnja 2023. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem kriterija tehničke provjere na temelju kojih se određuje pod kojim se uvjetima smatra da ekonomska djelatnost znatno doprinosi održivom korištenju i zaštiti vodnih i morskih resursa, prelasku na kružno gospodarstvo, sprečavanju i kontroli onečišćenja ili zaštiti i obnovi bioraznolikosti i ekosustava i nanosi li ta ekonomska djelatnost bitnu štetu kojem drugom okolišnom cilju i o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 u pogledu specifičnih javnih objava informacija o tim ekonomskim djelatnostima (SL L, 2023/2486, 21.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2486/oj).

(30) U obje vrste dražbi, ako je kao pretkvalifikacijski kriterij ili kriterij dodjele uključen kriterij koji se odnosi na inovacije, relevantna tijela trebala bi uvijek procijeniti doprinos predloženih projekata minimalnom poboljšanju ključnih pokazatelja uspješnosti kako bi se osiguralo da se projektom pružaju rješenja, tehnologije ili poboljšanja koji nadilaze najsuvremenija dostignuća koja su već dostupna na tržištu, a u odnosu na predmet dražbe. Odabir ključnih pokazatelja uspješnosti prema kojima će se inovacija usporediti s najsuvremenijim rješenjima i tehnologijama ovisi o cilju javne politike država članica. Oni mogu uključivati, na primjer, ključne pokazatelje uspješnosti prema kojima se mjeri poboljšanje učinkovitosti tehnologije u proizvodnji energije, mogućnost recikliranja, fleksibilnost rješenja ili tehnologije za promicanje integracije energetskog sustava, manja ovisnost o sirovinama, dugovječnost tehnologije, manji utjecaj na okoliš ili druge ključne pokazatelje uspješnosti ovisno o posebnom javnom cilju koji se nastoji postići uključivanjem necjenovnog kriterija koji se odnosi na inovacije.

(31) U dražbama koje su isključivo namijenjene za inovacije, pri uvođenju pretkvalifikacijskih kriterija za procjenu inovacija trebalo bi uzeti u obzir i stupanj zrelosti predloženih rješenja ili tehnologija kako bi se zajamčilo da predloženi projekt ispunjava ciljeve natječaja i da predložene inovacije nisu projekti koji se ne mogu ostvariti jer su tek u ranoj fazi razvoja. Kad je riječ o dražbama koje nisu posebno usmjerene na inovacije, relevantnim tijelima ujedno bi trebalo dopustiti da zahtijevaju određeni stupanj zrelosti ponuđenih projekata kako bi se izbjeglo primanje ponuda za projekte u vrlo ranim fazama razvoja za koje nije vjerojatno da će ispuniti ciljeve dražbe.

(32) Širenje znanja o najnovijim inovativnim dostignućima presudno je za daljnje poticanje inovacija, posebno za dražbe koje su isključivo namijenjene za inovacije ([26]). Relevantna tijela država članica trebala bi kao pretkvalifikacijske kriterije ili kriterije dodjele uključiti potrebu za predstavljanjem rezultata odabranog projekta putem konferencija, publikacija, repozitorija s otvorenim pristupom ili besplatnog softvera / softvera otvorenog koda te kad god postoje relevantni operativni podaci, pod uvjetom da su uspostavljene odgovarajuće mjere povjerljivosti. Slično tome, relevantna tijela trebala bi od odabranog ponuditelja zahtijevati da se obveže na to da pravodobno stavi na raspolaganje licencije za rezultate istraživanja projekata istraživanja i razvoja kojima je dodijeljena potpora, a zaštićeni su pravima intelektualnog vlasništva, po tržišnoj cijeni te na neisključivoj i nediskriminirajućoj osnovi kako bi ih zainteresirane strane u EGP-u mogle upotrebljavati. Kad je riječ o dražbama koje nisu posebno usmjerene na inovacije, relevantnim tijelima država članica trebalo bi dopustiti da kao pretkvalifikacijske kriterije ili kriterije dodjele uključe tu vrstu zahtjeva za širenje znanja.

(33) Uvođenje novih postrojenja za proizvodnju energije iz nestalnih obnovljivih izvora dovodi do određenih poteškoća za elektroenergetski sustav, kao što je potreba za rješavanjem problema zagušenja mreže uz istodobno održavanje njezine stabilnosti. Ti se problemi obično rješavaju redispečiranjem i drugim rješenjima koja podrazumijevaju trošak za sustav. Uvođenjem integracije energetskog sustava kao necjenovnog kriterija u dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora mogu se smanjiti ti troškovi sustava uzimanjem u obzir učinka projekta obnovljive energije na sustav. Međutim, potrebe energetskog sustava ne može se zadovoljiti samo necjenovnim kriterijima u dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora, nego su potrebna sustavna rješenja, uključujući planiranje mreže, regulatorne aspekte, tržišne signale ili mrežne tarife.

(34) Necjenovni kriteriji koji se odnose na integraciju energetskog sustava trebali bi biti oblikovani tako da se omogući uključivanje svih tehnologija i rješenja koji mogu doprinijeti zadovoljavanju utvrđenih potreba sustava. Ako je to propisno opravdano na temelju utvrđenih potreba sustava ili dopušteno pravom Unije, dražbe bi također trebale biti usmjerene na jednu ili više tehnologija ili rješenja. Te bi tehnologije ili rješenja mogli biti uključeni u ulaganja predviđena u ponuđenom projektu ili bi se mogli osigurati na temelju ugovora s trećom stranom, pod uvjetom da čine novo ulaganje. Na taj bi se način ponuditeljima omogućilo da odaberu najisplativija rješenja. Za procjenu doprinosa različitih tehnologija i rješenja potrebama sustava možda će biti potrebni alati za modeliranje koji bi nadležnim tijelima omogućili da na objektivan i nediskriminirajući način procijene učinak scenarija koji uključuje ponuđeni projekt i scenarija koji ga ne uključuje na energetski sustav. Alternativni pristupi mogli bi uključivati objektivne i provjerljive varijable koje služe kao zamjenske vrijednosti za opće potrebe sustava ili kao zamjenske vrijednosti za doprinos određenih tehnologija, posebno uzimajući u obzir planiranje mreže. Međutim, takvi alternativni pristupi donose rizik od podcjenjivanja mogućeg učinka predloženog projekta na sustav.

([26]) Promicanje širenja znanja može biti važno i za druge vrste dražbi za energiju iz obnovljivih izvora, a ne samo za one na kojima se nagrađuju inovacije.

(35) Pri uključivanju integracije energetskog sustava kao kriterija u oblikovanje dražbi relevantna tijela trebala bi uzeti u obzir doprinos ponuđenih projekata zadovoljavanju potreba sustava na temelju sljedeća tri ključna parametra: doprinos ponuđenih projekata potrebama elektroenergetskog sustava iz vremenske perspektive, njihov doprinos uspostavi veza među nositeljima energije i njihov doprinos potrebama elektroenergetskog sustava iz perspektive lokacije.

(36) Ako se doprinos ponuđenih projekata zadovoljavanju potreba elektroenergetskog sustava procjenjuje iz vremenske perspektive, trebalo bi uzeti u obzir različita rješenja, uključujući skladištenje energije i upravljanje potrošnjom, koja mogu doprinijeti uklanjanju neravnoteža nastalih zbog varijacija u proizvodnji energije iz obnovljivih izvora i potražnji za električnom energijom. U kontekstu dražbi za uvođenje energije iz obnovljivih izvora korištenje sredstava koja omogućuju modulaciju proizvodnje, uključivanje u opskrbnu mrežu ili potrošnju u okviru ponuđenih projekata pridonosi zadovoljavanju potreba sustava jer se osigurava vremenska fleksibilnost. To se može postići, na primjer, kombinacijom više tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, kombinacijom sredstava za proizvodnju i skladištenje električne energije ili kombinacijom sredstava za proizvodnju i sredstava ili rješenja za potražnju kojima se, prema potrebi, može povećati ili smanjiti potražnja za električnom energijom.

(37) Ako se procjenjuje doprinos ponuđenog projekta uspostavljanju veza među nositeljima energije, trebalo bi uzeti u obzir kapacitet za prijenos energije iz obnovljivih izvora s jednog na drugog nositelja energije sredstvima za pretvorbu energije. Veze među nositeljima energije posebno se odnose na pretvorbu električne energije iz obnovljivih izvora u drugog nositelja energije, kao što je toplinska energija ili vodik, za potrošnju u sektoru potražnje koji ne troši izravno električnu energiju. Na taj način postupna dekarbonizacija elektroenergetskog sustava kojoj pridonosi ponuđeni projekt može omogućiti dekarbonizaciju sektora potražnje koji ne upotrebljavaju električnu energiju, kao što je toplinska energija u nekim stambenim ili industrijskim zgradama ili vodik u nekim industrijskim procesima. Veze među nositeljima energije stoga doprinose potrebama energetskog sustava da se postigne dekarbonizacija kad je to najisplativije. Osim toga, sredstva za pretvorbu energije kojima se uspostavljaju te veze među nositeljima energije, kao što su elektrolizatori ili postrojenja za proizvodnju i skladištenje topline, također doprinose zadovoljavanju potreba za vremenskom fleksibilnosti u sektoru električne energije.

(38) Ako se doprinos ponuđenog projekta potrebama elektroenergetskog sustava procjenjuje iz perspektive lokacije, trebalo bi obratiti pozornost na interakciju između topologije mreže i lokacije sredstava za proizvodnju i potrošnju, što može dovesti do problema zagušenja mreže i manjeg korištenja energije iz obnovljivih izvora. Optimalna lokacija novih projekata obnovljive energije i mjesta priključenja na mrežu stoga može ublažiti problem zagušenja mreže i iznimno je važna za potrebe elektroenergetskog sustava. Stoga se sudjelovanje u dražbama može ograničiti na projekte koji se nalaze na unaprijed određenim područjima na kojima se može doprinijeti smanjenju zagušenja mreže ili se ponuđenim projektima mogu dodjeljivati bodovi na temelju njihova lokacijskog učinka.

(39) Kako bi se u dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora osigurala djelotvornost kriterija utvrđenih u ovoj Uredbi, relevantna tijela država članica trebala bi utvrditi metodologiju za procjenu necjenovnih kriterija utvrđenih u ovoj Uredbi i uvesti odgovarajuće mehanizme praćenja i jamstva radi osiguravanja usklađenosti s tim kriterijima te odgovarajuće sankcije u slučaju neusklađenosti. Ta bi jamstva i sankcije trebalo utvrditi na razini kojom se osigurava ravnoteža između potrebe da se osigura konkurentno nadmetanje i odvraćanja poduzeća od podnošenja ponuda ako nemaju čvrstu namjeru ostvariti projekt i ispuniti specifikacije projekta. Razina jamstava i sankcija trebala bi biti utvrđena tako da bi ponuditeljima bilo skuplje ne ispuniti specifikacije dražbe nego snositi troškove i ispuniti ih.

(40) Za neke kriterije možda će biti potrebno dokazati usklađenost tijekom cijelog trajanja projekta, na primjer, za doprinos integraciji energetskog sustava, kibernetičkoj sigurnosti ili okolišnoj održivosti možda će biti potrebno stalno praćenje. Trebalo bi uvesti usklađena pravila o vremenskom rasporedu provjere te usklađenosti. Svi ponuditelji na dražbi trebali bi se pri podnošenju ponude obvezati na to da će poštovati sve zahtjeve dražbe i specifikacije uključene u njihovu ponudu. Dokazivanje stvarne usklađenosti sa zahtjevima koji proizlaze iz različitih necjenovnih kriterija i drugim zahtjevima dražbe može se provesti u različito vrijeme, što bi, prema potrebi, trebala odrediti relevantna tijela država članica.

(41) Ponuditelji bi trebali dostaviti posebnu dokumentaciju kako bi dokazali usklađenost s određenim necjenovnim kriterijima. Kako bi dokazala usklađenost s pretkvalifikacijskim kriterijima koji se odnose na odgovorno poslovno ponašanje za dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora, relevantna tijela država članica trebala bi zahtijevati jamstvene izjave trećih strana o dužnoj pažnji. Kako bi dokazao djelotvornu provedbu mjera upravljanja kibernetičkim rizicima, ponuditelj bi trebao dostaviti plan za kibernetičku sigurnost i redovito ga ažurirati. Prema potrebi, nadležna tijela mogu zahtijevati od ponuditelja i njihovih dobavljača da obavljaju redovite sigurnosne revizije koje provode neovisne treće strane i redovito dostavljaju rezultate tih revizija.

(42) Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje članak 4. Direktive (EU) 2018/2001 i članci 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ni međunarodne obveze Unije. Relevantna tijela država članica trebala bi uvesti pretkvalifikacijske kriterije ili kriterije dodjele na dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora u skladu s međunarodnim obvezama Unije i u skladu s relevantnim zahtjevom za uvođenje mjera ograničavanja iz razloga sigurnosti i javnog poretka. Takvi bi kriteriji ujedno trebali biti u skladu s pravom Unije i ne bi prelaziti ono što se njime zahtijeva te bi trebali biti u skladu s obvezama preuzetima u okviru sporazuma o trgovini i ulaganjima čije su stranke Unija ili države članice te s aranžmanima o trgovini i ulaganjima kojih se Unija ili država članica pridržavaju.

(43) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za energetsku uniju,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

PREDMET, DEFINICIJE I OPĆA NAČELA

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju specifikacije za kriterije utvrđene u članku 26. Uredbe (EU) 2024/1735.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „zajednica obnovljive energije” znači zajednica obnovljive energije kako je definirana u članku 2. stavku 16. Direktive (EU) 2018/2001;

2. „dužna pažnja” znači postupak u okviru kojeg poduzeća utvrđuju, sprečavaju i ublažavaju negativne učinke na okoliš i društvo koji proizlaze iz njihovih poslovnih aktivnosti povezanih s dražbom te opravdavaju način na koji otklanjaju takve učinke; to uključuje negativne učinke povezane s poslovanjem i višim i nižim razinama lanca vrijednosti poduzeća, među ostalim putem njegovih proizvoda ili usluga te njegovih poslovnih odnosa;

3. „mrežni i informacijski sustav” znači mrežni i informacijski sustavi kako su definirani u članku 6. točki 1. Direktive (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća ([27]);

([27]) Direktiva (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (SL L 333, 27.12.2022, str. 80., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

4. „sigurnost mrežnih i informacijskih sustava” znači sigurnost mrežnih i informacijskih sustava kako je definirana u članku 6. točki 2. Direktive (EU) 2022/2555;

5. „operativna kontrola” znači ovlast za uvođenje i provedbu operativnih pravila kojima se uređuju svakodnevne aktivnosti, procesi i resursi kojima se osigurava nesmetano funkcioniranje postrojenja, a posebno njegovih mrežnih i informacijskih sustava;

6. „sastavljanje” fotonaponskog modula znači integracija i međusobno povezivanje niza fotonaponskih članaka ili istovjetnih komponenti navedenih u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2025/1178 u jednu jedinicu;

7. „ugljični otisak” znači zbroj emisija stakleničkih plinova i uklanjanja stakleničkih plinova u sustavu proizvoda, uzimajući u obzir sve relevantne aktivnosti unutar prostorne i vremenske granice sustava, koji je izražen u obliku ekvivalenata ugljikova dioksida procijenjenih na temelju potencijala globalnog zagrijavanja u vremenskom okviru od 100 godina i izračunanih na temelju studije procjene životnog ciklusa u kojoj se upotrebljava jedna kategorija učinka klimatskih promjena;

8. „kružno gospodarstvo” znači gospodarski sustav prema kojem se vrijednosti proizvoda, materijala i drugih resursa u gospodarstvu održavaju što je dulje moguće, poboljšavanjem njihove učinkovite uporabe u proizvodnji i potrošnji, čime se smanjuje učinak njihove uporabe na okoliš, količine otpada i ispuštanje opasnih tvari u svim fazama njihova životnog ciklusa, među ostalim primjenom hijerarhije otpada;

9. „utjecaj na biološku raznolikost” znači svaka promjena u bioraznolikosti, primjerice u brojnosti ili rasprostranjenosti vrsta, ili rasprostranjenosti, strukturi i funkcijama staništa i ekosustava nastala zbog izravnog ili neizravnog učinka tehnologija s nultom neto stopom emisija tijekom njihova životnog ciklusa;

10. „energetska učinkovitost” znači omjer proizvodnje energije i utroška energije za proizvode za proizvodnju energije ili učinkovitost pretvorbe, to jest omjer proizvodnje energije i utroška energije za proizvode za pretvorbu i skladištenje energije;

11. „onečišćenje” znači onečišćenje kako je definirano u članku 3. točki 2. Direktive 2010/75/EU ([28]) i, za onečišćenje povezano s vodama, kako je definirano u članku 2. stavku 33. Direktive 2000/60/EZ;

12. „vremenska fleksibilnost” znači sposobnost sudionika na tržištu da prilagode obrasce proizvodnje, uključivanja u opskrbnu mrežu i potrošnje kako bi doprinijeli potrebama sustava u relevantnim vremenskim okvirima, uglavnom reagiranjem na tržišne signale, osobito u sektoru električne energije;

13. „lokacijski učinak” znači sposobnost sudionika na tržištu da doprinesu zadovoljavanju potreba elektroenergetskog sustava na temelju odabira lokacije i mjesta priključenja na mrežu;

14. „veza među nositeljima energije” znači sposobnost sudionika na tržištu da prenose energiju s jednog na drugog nositelja energije putem sredstava za pretvorbu energije.

Članak 3.

Opća načela

Necjenovni kriteriji u dražbama na temelju članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1735 moraju biti u skladu sa sljedećim općim načelima:

(a) određuju se i ocjenjuju na objektivan, transparentan i nediskriminirajući način, uzimajući u obzir ciljeve politike koji se ostvaruju dražbom i mogući doprinos svake tehnologije tim ciljevima;

([28]) Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

(b) odražavaju tržišnu zrelost obuhvaćenih tehnologija i mogu se oblikovati tako da se u necjenovne kriterije uključene u dražbu uključe primjedbe i prijedlozi relevantnih zainteresiranih sudionika na tržištu, među ostalim nositelja projekta, proizvođača, predstavnika civilnog društva i stručnjaka;

(c) doprinose brzom, učinkovitom i održivom uvođenju energije iz obnovljivih izvora na konkurentan način, privlače privatna ulaganja i pružaju koristi kao što je sigurnost ulaganja;

(d) osiguravaju konkurentan natječajni postupak i omogućuju da se izbjegne stvaranje nepremostivih i neopravdanih prepreka ulasku na tržište te nerazmjernih troškova, pri čemu se poduzeća koja nemaju čvrstu namjeru ostvariti projekt i ispuniti projektne specifikacije odvraća od podnošenja ponuda;

(e) primjenjuju se u skladu s pravom Unije i obvezama Unije na temelju međunarodnih sporazuma o trgovini i ulaganjima;

(f) za predmetnu tehnologiju s nultom neto stopom emisija primjenjuju se metode procjene predviđene zakonodavstvom Unije, ako su primjenjive;

(g) ako su delegiranim aktima na temelju članka 4. Uredbe (EU) 2024/1781 utvrđeni razredi energetskih svojstava tehnologija s nultom neto stopom emisija, relevantni kriteriji za dražbu za uvođenje takvih tehnologija s nultom neto stopom emisija temelje se na tim razredima.

POGLAVLJE II.

OBVEZNI PRETKVALIFIKACIJSKI KRITERIJI

Članak 4.

Odgovorno poslovno ponašanje

1. Na temelju pretkvalifikacijskih kriterija koji se odnose na odgovorno poslovno ponašanje ponuditelji su dužni, osim ako su fizičke osobe, poduzeća koja nisu obuhvaćena područjem primjene Direktive 2013/34/EU kako je definirano u njezinim člancima 19.a i 29.a i njihovim naknadnim izmjenama ili zajednice obnovljive energije, u okviru svojih poslovnih aktivnosti povezanih s dražbom poduzeti mjere za provedbu ključnih elemenata dužne pažnje utvrđenih u članku 5. stavku 1. točkama od (a) do (g) Direktive (EU) 2024/1760 o dužnoj pažnji za održivo poslovanje.

2. Relevantna tijela zahtijevaju od ponuditelja, osim ako su fizičke osobe, poduzeća koja nisu obuhvaćena područjem primjene Direktive 2013/34/EU kako je definirano u njezinim člancima 19.a i 29.a i njihovim naknadnim izmjenama, ili zajednice obnovljive energije, da javno obavijeste o svojem odgovornom poslovnom ponašanju javnom izjavom koja obuhvaća barem ključne elemente navedene u točki 61. podtočkama od (a) do (e) Priloga I. Delegiranoj uredbi (EU) 2023/2772.

3. Relevantna tijela zahtijevaju od fizičkih osoba, poduzeća koja nisu obuhvaćena područjem primjene Direktive 2013/34/EU, kako je definirano u njezinim člancima 19.a i 29.a i njihovim naknadnim izmjenama, te zajednica obnovljive energije koji podnose ponudu za projekte kapaciteta većeg od 10 MW da u okviru svojih poslovnih aktivnosti povezanih s dražbom izvijeste o ključnim elementima dužne pažnje utvrđenima u točki 61. podtočkama (c) i (d) Priloga I. Delegiranoj uredbi (EU) 2023/2772 ili da primjene standarde izvješćivanja o održivosti za dobrovoljnu upotrebu preporučene na razini Unije, ako je primjenjivo.

4. Relevantna tijela mogu primijeniti stavke 1. i 2. na fizičke osobe, poduzeća koja nisu obuhvaćena područjem primjene Direktive 2013/34/EU, kako je definirano u njezinim člancima 19.a i 29.a i njihovim naknadnim izmjenama, te zajednice obnovljive energije koji podnose ponudu za projekte kapaciteta većeg od 10 MW. Ako primijene te stavke na te ponuditelje, stavak 3. se ne primjenjuje.

Članak 5.

Kibernetička sigurnost i sigurnost podataka (pretkvalifikacijski kriteriji)

Na temelju pretkvalifikacijskih kriterija koji se odnose na kibernetičku sigurnost i sigurnost podataka ponuditelji su dužni:

(a) poduzeti odgovarajuće i razmjerne tehničke, operativne i organizacijske mjere u skladu s načelima tehničke i integrirane sigurnosti kako bi se očuvala sigurnost mrežnih i informacijskih sustava postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući, prema potrebi, mjere navedene u članku 21. stavku 2. Direktive (EU) 2022/2555;

(b) ako devet ili više mjeseci prije objave dražbe obuhvaćene područjem primjene članka 26. Uredbe (EU) 2024/1735 ponuditelj podliježe nadležnosti treće zemlje koja od ponuditelja zahtijeva da nadležnim tijelima te treće zemlje prijavi informacije o ranjivostima softvera ili hardvera prije nego se sazna da su te ranjivosti iskorištene ili postoji javna izjava u ime Unije ili države članice koja provodi dražbu o tome da su akteri prijetnje koji djeluju s državnog područja te treće zemlje proveli zlonamjerne kibernetičke aktivnosti ili kampanje, predočiti plan za kibernetičku sigurnost u kojem se navodi na koji način ponuditelj jamči sigurnost postrojenja i cjelokupnog sustava te, konkretnije, poduzeti potrebne tehničke, operativne i organizacijske mjere kojima se osigurava da se podaci koji se upotrebljavaju ili stvaraju u okviru njihovih poslovnih aktivnosti koje su povezane s dražbom pohranjuju unutar Europskog gospodarskog prostora i ne prenose izvan njega;

(c) osigurati i dokazati, ako se ponuditelj oslanja na dobavljače radi opskrbe proizvodima u području IKT-a koji se upotrebljavaju u postrojenju za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ili uslugama u području IKT-a povezanima s njegovim radom, da dobavljači poduzimaju mjere iz točke (a) i, ako ti dobavljači ispunjavaju bilo koji od dvaju uvjeta utvrđenih u točki (b) za ponuditelje, da ti dobavljači poduzimaju i mjere iz točke (b);

(d) osigurati da operater s poslovnim nastanom u Europskom gospodarskom prostoru zadrži operativnu kontrolu nad postrojenjem.

Članak 6.

Sposobnost potpune i pravodobne provedbe projekta

1. Na temelju pretkvalifikacijskih kriterija koji se odnose na sposobnost potpune i pravodobne provedbe projekta ponuditelji su dužni dostaviti dva ili više sljedećih dokumenata:

(a) dokumentaciju za identifikaciju ponuditelja ili više ponuditelja ako je riječ o konzorciju ponuditelja;

(b) dokumentaciju kojom se dokazuje usklađenost s primjenjivim zakonima, uključujući sve relevantne dozvole potrebne za izgradnju i rad projekta ili dokumentaciju kojom se dokazuje prihvatljivost za dobivanje takvih dozvola;

(c) dokumentaciju o financijskom i ekonomskom stanju poduzeća kojom se dokazuje njegova financijska sposobnost da provede projekt i ispuni potencijalne obveze umjesto da podnese zahtjev za pokretanje stečajnog postupka ili izbjegne ispunjavanje tih obveza na druge načine, kao što su zahtjevi koji se odnose na minimalnu neto vrijednost, dobit ili rejting dugoročnog duga;

(d) opis projekta u skladu sa zahtjevima uključenima u specifikacije dražbe;

(e) dokaz o tehničkoj izvedivosti projekta te o znanju i iskustvu potrebnima za dovršenje projekta, uključujući dokaz o prethodnom iskustvu u ostvarivanju sličnih projekata;

(f) vremenski raspored izgradnje i rada projekta, uključujući datume svih relevantnih međukoraka koji vode do dovršetka projekta.

2. Zahtjevi iz stavka 1. ovog članka prilagođavaju se ovisno o troškovima, rizicima i kapacitetu projekta te zrelosti tehnologije, stupnju inovacije koji se zahtijeva na dražbi i drugim relevantnim tržišnim uvjetima.

POGLAVLJE III.

DOPRINOS OTPORNOSTI

Članak 7.

Doprinos otpornosti

1. Ako je devet ili više mjeseci prije dana objave dražbe obuhvaćene područjem primjene članka 26. Uredbe (EU) 2024/1735 Komisija u skladu s člankom 29. stavkom 2. te uredbe utvrdila da više od 50 % opskrbe Unije gotovim proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija iz točaka od (a) do (f) ovog podstavka potječe iz jedne treće zemlje ili da se predmetna opskrba iz te zemlje u prosjeku povećala za barem 10 postotnih bodova tijekom dvije uzastopne godine i da je dosegnula najmanje 40 % opskrbe Unije, nadležna tijela dopuštaju sudjelovanje u dražbi ili dodjeljuju bodove samo za ponude koje ispunjavaju sljedeće zahtjeve za gotove proizvode i glavne posebne komponente navedene u Provedbenoj uredbi (EU) 2025/1178 koji su uključeni u ponudu:

(a) za fotonaponske tehnologije, gotovi proizvodi nisu sastavljeni u toj trećoj zemlji i barem četiri glavne posebne komponente ne potječu iz te treće zemlje. Fotonaponski inverteri i fotonaponski članci ili ekvivalent ne potječu iz te treće zemlje i fotonaponski moduli nisu sastavljeni u toj trećoj zemlji;

(b) za tehnologije energije vjetra na kopnu, gotovi proizvodi ne potječu iz te treće zemlje i najviše tri glavne posebne komponente potječu iz te treće zemlje. Prijenosni sustavi s izravnim pogonom (uključujući generator) i/ili prijenosni sustavi s prijenosnikom brzine (uključujući generator) ne potječu iz te treće zemlje;

(c) za tehnologije energije vjetra na moru, gotovi proizvodi ne potječu iz te treće zemlje i najviše četiri glavne posebne komponente potječu iz te treće zemlje. Prijenosni sustavi s izravnim pogonom (uključujući generator) i/ili prijenosni sustavi s prijenosnikom brzine (uključujući generator) ne potječu iz te treće zemlje;

(d) za elektrolizatore, gotovi proizvodi ne potječu iz te treće zemlje i najviše dvije glavne posebne komponente potječu iz te treće zemlje. Elektrolizatorski svežanj ne potječe iz te treće zemlje;

(e) za tehnologije dizalica topline, gotovi proizvodi ne potječu iz te treće zemlje i najviše jedna glavna posebna komponenta potječe iz te treće zemlje;

(f) za sve tehnologije s nultom neto stopom emisija obuhvaćene područjem primjene članka 26. Uredbe (EU) 2024/1735, osim onih navedenih u točkama od (a) do (e), gotovi proizvodi ne potječu iz te treće zemlje.

Ako je devet ili više mjeseci prije dana objave relevantne dražbe Komisija u skladu s člankom 29. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1735 utvrdila da, uz uvjete iz prvog podstavka, više od 85 % opskrbe Unije jednom ili više glavnih posebnih komponenti potječe iz jedne treće zemlje, države članice dopuštaju sudjelovanje u dražbi ili dodjeljuju bodove samo za ponude u kojima, za barem jednu od tih glavnih posebnih komponenti, količina te komponente podrijetlom iz te treće zemlje ne prelazi 85 %.

Ako su dražbe objavljene manje od devet mjeseci nakon dana na koji je Komisija zadnji put utvrdila udio opskrbe Unije podrijetlom iz jedne treće zemlje iz prvog i drugog podstavka, relevantna tijela primjenjuju ovaj stavak na temelju te zadnje odluke ili na temelju prethodne odluke. Ako prethodna odluka ne postoji, mjerodavna tijela mogu primijeniti ovaj stavak na temelju zadnje odluke.

2. Ako uvjeti utvrđeni u stavku 1. nisu ispunjeni, a Komisija je devet ili više mjeseci prije dana objave dražbe obuhvaćene područjem primjene članka 26. Uredbe (EU) 2024/1735 utvrdila da više od 50 % opskrbe Unije jednom ili više glavnih posebnih komponenti određene tehnologije s nultom neto stopom emisija potječe iz jedne treće zemlje ili da se predmetna opskrba iz te zemlje u prosjeku povećala za barem 10 postotnih bodova tijekom dvije uzastopne godine i da je dosegnula najmanje 40 % opskrbe Unije, relevantna tijela dopuštaju sudjelovanje u dražbi ili dodjeljuju bodove samo za ponude u kojima količina svake od tih glavnih posebnih komponenti podrijetlom iz te treće zemlje ne prelazi 50 %. Pri primjeni te obveze relevantna tijela mogu kombinirati primjenu pretkvalifikacijskih kriterija i kriterija dodjele za različite glavne posebne komponente.

Ako je udio opskrbe unutar Unije koji potječe iz jedne treće zemlje iz prvog podstavka veći od 85 %, relevantna tijela mogu povećati ograničenje za najveću dopuštenu količinu komponenti iz prvog podstavka s 50 % na najviše 85 %.

Ako su dražbe objavljene manje od devet mjeseci nakon dana na koji je Komisija zadnji put utvrdila udio opskrbe Unije podrijetlom iz jedne treće zemlje iz prvog i drugog podstavka, relevantna tijela primjenjuju ovaj stavak na temelju te zadnje odluke ili na temelju prethodne odluke. Ako prethodna odluka ne postoji, mjerodavna tijela mogu primijeniti ovaj stavak na temelju zadnje odluke.

3. Za tehnologije energije vjetra na kopnu, tehnologije energije vjetra na moru i elektrolizatore, ako Komisija u vrijeme objave dražbi nije, u skladu s člankom 29. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1735, utvrdila da više od 50 % opskrbe Unije gotovim proizvodom određene tehnologije s nultom neto stopom emisija potječe iz jedne treće zemlje ili da se takva opskrba u prosjeku povećala za barem 10 postotnih bodova tijekom dvije uzastopne godine i da je dosegnula najmanje 40 % opskrbe Unije, relevantna tijela primjenjuju kriterij otpornosti, odnosno dopuštaju sudjelovanje u dražbi ili dodjeljuju bodove samo za ponude za koje barem 75 % gotovih proizvoda koji su uključeni u ponudu ispunjava zahtjeve iz stavka 1. u odnosu na gotove proizvode i glavne posebne komponente koji potječu iz Narodne Republike Kine ili su sastavljeni u Narodnoj Republici Kini.

POGLAVLJE IV.

DOPRINOS ODRŽIVOSTI

Članak 8.

Okolišna održivost – ugljični otisak

1. Ako se odluče procijeniti doprinos dražbe održivosti iz članka 26. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2024/1735 na temelju kriterija ugljičnog otiska, relevantna tijela uključuju pretkvalifikacijski kriterij ili kriterij dodjele ili kombinaciju tih kriterija i navode tehnologije s nultom neto stopom emisija među onima obuhvaćenima područjem primjene članka 26. Uredbe (EU) 2024/1735, čiji se ugljični otisak mora procijeniti na razini projekta ili komponente te primjenjivu objektivnu, transparentnu i nediskriminirajuću metodologiju procjene ugljičnog otiska za svaku od tih tehnologija s nultom neto stopom emisija.

2. Ponuditelji su dužni izmjeriti ugljični otisak i dostaviti podatke o njemu primjenom metoda procjene temeljenih na životnom ciklusa koje su predviđene obvezujućim pravom Unije koje se posebno odnosi na tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora uključene u dražbu, ako je primjenjivo. Ako na razini Unije ne postoji obvezujuća metodologija za mjerenje ugljičnog otiska i dostavljanje podataka o njemu za određenu tehnologiju s nultom neto stopom emisija, ali postoji obvezujuća metodologija za izračun ugljičnog otiska proizvoda te se u aktu kojim se utvrđuje ta metodologija navodi da se ta metodologija može primjenjivati kao smjernica za izračun ugljičnog otiska određene tehnologije s nultom neto stopom emisija, ponuditelji su dužni izmjeriti ugljični otisak te tehnologije s nultom neto stopom emisija i dostaviti podatke o njemu primjenom te metodologije.

3. Ako to nije navedeno u primijenjenoj metodologiji, relevantna tijela određuju i objavljuju funkcionalne jedinice, granice sustava i pretpostavke koje se upotrebljavaju za mjerenje ugljičnog otiska te obvezuju ponuditelje na to da transparentno izvješćuju o svojim izračunima. Ako to nije navedeno u primijenjenoj metodologiji, nacionalna tijela određuju i objavljuju zahtjeve za modeliranje i kvalitetu podataka za primarne i sekundarne podatke te baze podataka koji se upotrebljavaju. Relevantna tijela zahtijevaju upotrebu dosljednih i reprezentativnih podataka.

4. Kad je riječ o metodologijama za izračun ugljičnog otiska koje nisu obuhvaćene stavkom 2. ovog članka, procjena ugljičnog otiska mora obuhvaćati barem emisije stakleničkih plinova nastale u sljedećim fazama životnog ciklusa relevantnih tehnologija s nultom neto stopom emisija:

i. vađenje, proizvodnja, prerada i prijevoz resursa;

ii. proizvodni procesi;

iii. električna energija / energija koja se upotrebljava za te procese;

iv. prijevoz komponenti i gotovog proizvoda;

v. ugradnja, rad i održavanje;

vi. stavljanje izvan upotrebe i kraj vijeka uporabe.

Članak 9.

Okolišna održivost – kružno gospodarstvo

1. Ako se odluče procijeniti doprinos dražbe održivosti iz članka 26. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2024/1735 na temelju kriterija koji se odnose na kružno gospodarstvo kao pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele ili kombinacije tih kriterija, relevantna tijela uzimaju u obzir doprinos projekata koji sudjeluju u dražbi jednom od sljedećih parametara ili više njih, pod uvjetom da čine znatan dio utjecaja proizvoda na okoliš:

— mogućnost recikliranja proizvoda, s obzirom na jedan ili više relevantnih parametara proizvoda kako su utvrđeni u točki (d) Priloga I. Uredbi (EU) 2024/1781,

— jednostavnost popravka i održavanja ili jednostavnost nadogradnje, ponovne uporabe, ponovne proizvodnje i obnove proizvoda, s obzirom na jedan ili više relevantnih parametara proizvoda kako su utvrđeni u točkama (b), (c) i (e) Priloga I. Uredbi (EU) 2024/1781,

— uporaba ili sadržaj recikliranih materijala u proizvodima, uključujući kritične sirovine.

2. Pri određivanju kriterija koji se odnose na kružno gospodarstvo iz stavka 1. relevantna tijela primjenjuju metode predviđene zakonodavstvom Unije koje se posebno odnosi na tehnologije s nultom neto stopom emisija obuhvaćene područjem primjene ove Provedbene uredbe, ako je primjenjivo. Ako takve metode nisu predviđene ili navedene u zakonodavstvu Unije, relevantna tijela primjenjuju metode utvrđene u međunarodnim normama, ako je primjenjivo.

Članak 10.

Okolišna održivost – utjecaj na bioraznolikost

1. Ako se odluče procijeniti doprinos dražbe održivosti iz članka 26. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2024/1735 na temelju kriterija koji se odnose na utjecaj rada tehnologija s nultom neto stopom emisija na bioraznolikost, relevantna tijela uključuju pretkvalifikacijske kriterije ili kriterije dodjele ili kombinaciju tih kriterija za procjenu doprinosa projekta poboljšanju utjecaja tehnologija s nultom neto stopom emisija na bioraznolikost tijekom faza njihove ugradnje, rada i stavljanja izvan upotrebe kako je utvrđeno u stavcima 2. i 3.

2. Ako relevantna tijela uključe utjecaj tehnologija s nultom neto stopom emisija na bioraznolikost kao pretkvalifikacijski kriterij, taj kriterij uključuje sljedeće elemente:

(a) postojanje sustava za praćenje pozitivnih i negativnih utjecaja postrojenja na bioraznolikost tijekom faze ugradnje, rada i stavljanja izvan upotrebe;

(b) obvezu provedbe prilagodljivih rješenja za ublažavanje mogućih negativnih utjecaja na bioraznolikost kako je utvrđeno u procjenama utjecaja na okoliš koje se provode ako je to relevantno u skladu s Direktivom 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([29]) i/ili Direktivom Vijeća 92/43/EEZ ([30]) i točkom (a) ovog stavka te djelotvornih rješenja za pozitivan doprinos bioraznolikosti ako se takva rješenja primjenjuju.

Sustavom iz prvog podstavka točke (a) prate se učinci na kopno, iznad kopna, u tlima, u vodama, na morskom dnu, iznad morskog dna i iznad površine mora, uključujući buku i onečišćenje, prema potrebi, s obzirom na predmetnu tehnologiju.

Podaci i informacije prikupljeni u sustavu iz prvog podstavka točke (a) dijele se barem sa znanstvenom zajednicom i javnim tijelima, osim ako je riječ o poslovno osjetljivim informacijama.

3. Ako relevantna tijela uključe utjecaj tehnologija s nultom neto stopom emisija na bioraznolikost kao kriterij dodjele, na temelju tog kriterija trebali bi se zahtijevati neto pozitivni doprinosi bioraznolikosti ([31]), ako javno tijelo utvrdi da je to relevantno, u jednom ili više sljedećih područja:

(a) očuvanje staništa ili vrsta, ili oboje, na temelju Direktive 92/43/EEZ;

(b) očuvanje divljih ptica, uključujući njihova staništa, na temelju Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([32]);

(c) obnova ekosustava na temelju Uredbe (EU) 2024/1991;

(d) za postrojenja na moru, postizanje dobrog stanja okoliša u skladu s Direktivom 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([33]);

(e) postizanje dobrog stanja voda u skladu s Direktivom 2000/60/EZ.

Mjere za ispunjavanje ovog kriterija mogu se provoditi na lokaciji postrojenja ili izvan nje.

Članak 11.

Okolišna održivost – energetska učinkovitost

1. Ako se odluče procijeniti doprinos dražbe održivosti iz članka 26. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2024/1735 na temelju kriterija energetske učinkovitosti, relevantna tijela uključuju pretkvalifikacijski kriterij ili kriterij dodjele ili kombinaciju tih kriterija za utvrđivanje proizvoda čija se energetska učinkovitost procjenjuje i primjenjive metodologije procjene za svaki od tih proizvoda. Energetska učinkovitost mjeri se i procjenjuje na temelju metoda za predmetni proizvod predviđenih zakonodavstvom Unije, ako je primjenjivo.

2. Ako je proizvod obuhvaćen delegiranim aktom koji je donesen na temelju Uredbe (EU) 2017/1369, Direktivom 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([34]) ili povezanim provedbenim aktom Komisije, kriterij iz stavka 1. mora biti u skladu s kriterijem utvrđenim u članku 7. stavku 2. Uredbe (EU) 2017/1369.

([29]) Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

([30]) Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([31]) Neto pozitivni doprinosi bioraznolikosti dodatni su doprinosi očuvanju/obnovi koji nadilaze kompenzacijske mjere, to jest mjere oblikovane kako bi se nadoknadili preostali, neizbježni negativni utjecaji projekta na bioraznolikost nakon poduzimanja odgovarajućih mjera za sprečavanje i ublažavanje.

([32]) Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

([33]) Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o morskoj strategiji) (SL L 164, 25.6.2008., str. 19., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj).

([34]) Direktiva 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o označivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu (SL L 153, 18.6.2010., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/30/oj).

3. Ako je proizvod koji nije obuhvaćen stavkom 2. obuhvaćen provedbenom mjerom na temelju Direktive 2009/125/EZ, kriterij se odnosi na proizvode koji su u skladu s referentnim vrijednostima energetske učinkovitosti navedenima u toj provedbenoj mjeri.

4. Ako proizvod nije obuhvaćen stavkom 2. ili 3., energetska učinkovitost mjeri se i procjenjuje na temelju drugih metoda predviđenih zakonodavstvom Unije, ako je primjenjivo.

5. Ako zakonodavstvom Unije nisu predviđene relevantne metode, a stavak 4. nije primjenjiv, energetska učinkovitost mjeri se i procjenjuje na temelju međunarodnih normi.

Članak 12.

Okolišna održivost – učinkovito korištenje voda i rješenja za izbjegavanje onečišćenja vode

1. Ako se odluče procijeniti doprinos dražbe održivosti iz članka 26. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2024/1735 na temelju kriterija koji se odnose na vode, relevantna tijela uključuju pretkvalifikacijske kriterije ili kriterije dodjele ili kombinaciju tih kriterija za procjenu doprinosa aktivnosti u okviru projekta očuvanju i, ako je primjenjivo, poboljšanju stanja vodnih tijela.

2. Ako relevantna tijela uključe učinak tehnologija s nultom neto stopom emisija povezan s vodama kao pretkvalifikacijski kriterij, taj kriterij uključuje sljedeće elemente:

(a) postojanje sustava za praćenje pozitivnih i negativnih učinaka postrojenja na vode tijekom svih relevantnih faza životnog ciklusa;

(b) obvezu provedbe prilagodljivih rješenja za izbjegavanje negativnih učinaka na stanje voda te djelotvornih rješenja za postizanje pozitivnih učinaka, ako je primjenjivo, i doprinošenje očuvanju ili postizanju dobrog stanja voda, kako je dokazano sustavom praćenja iz točke (a);

3. Ako relevantna tijela uključe učinak tehnologija s nultom neto stopom emisija na vode kao kriterij dodjele, na temelju tog kriterija zahtijeva se osiguravanje pozitivnog doprinosa postizanju ili održavanju dobre kvalitete i dostatne količine voda u skladu s Direktivom 2000/60/EZ.

Članak 13.

Okolišna održivost – onečišćenje

Ako se odluče procijeniti doprinos dražbe održivosti iz članka 26. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2024/1735 na temelju kriterija smanjenja onečišćenja, relevantna tijela uključuju pretkvalifikacijske kriterije ili kriterije dodjele ili kombinaciju tih kriterija za procjenu doprinosa projekta smanjenju onečišćenja, osim onečišćenja uzrokovanog stakleničkim plinovima, tijekom ugradnje, rada i stavljanja izvan upotrebe. Relevantne metodologije, pragovi i mehanizmi za postizanje usklađenosti određuju se u skladu s pravom Unije i na temelju njega, ako je primjenjivo, te uzimajući u obzir, prema potrebi, kriterije utvrđene u Dodatku C Delegiranoj uredbi (EU) 2023/2486.

Članak 14.

Doprinos održivosti: inovacije

1. Ako se odluče procijeniti doprinos dražbe održivosti iz članka 26. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2024/1735 na temelju kriterija inovativnosti, relevantna tijela, prema potrebi, razlikuju:

(a) dražbe isključivo namijenjene za inovacije kojima je svrha promicanje novih tehnologija ili rješenja i

(b) dražbe koje nisu posebno usmjerene na inovacije, odnosno koje se ne organiziraju radi promicanja inovacija.

U obje vrste dražbi primjena pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele koji se odnose na inovacije mora uključivati zahtjev da svi projekti moraju osigurati postizanje minimalne razine poboljšanja ključnih pokazatelja uspješnosti koja nadilazi najsuvremenija dostignuća postignuta tehnologijama i rješenjima koji su već na tržištu, a u odnosu na predmet dražbe u kojoj sudjeluju.

2. Uz zahtjeve iz stavka 1. drugog podstavka, doprinos dražbi iz stavka 1. točke (a) inovacijama na temelju pretkvalifikacijskih kriterija procjenjuje se uvođenjem zahtjeva da svi projekti moraju imati određenu razinu zrelosti. Za tu vrstu dražbi nadležna tijela uključuju dodatne zahtjeve kojima se odabranog ponuditelja obvezuje na to da širi znanje o rezultatima inovativnog projekta ili da ponudi licencije za rezultate istraživanja i razvojne projekte koji su zaštićeni pravima intelektualnog vlasništva, po tržišnoj cijeni te na neisključivoj i nediskriminirajućoj osnovi kako bi ih zainteresirane strane u EGP-u mogle upotrebljavati.

3. Uz zahtjeve iz stavka 1. drugog podstavka, doprinos dražbi iz stavka 1. točke (b) inovacijama na temelju pretkvalifikacijskih kriterija može se procijeniti uvođenjem zahtjeva da svi projekti moraju imati određenu razinu zrelosti. Za tu vrstu dražbi relevantna tijela mogu uključiti i dodatne zahtjeve koji se odnose na prakse širenja znanja o rezultatima inovativnih projekata ili prakse licenciranja rezultata istraživanja i razvojnih projekata koji su zaštićeni pravima intelektualnog vlasništva, po tržišnoj cijeni te na neisključivoj i nediskriminirajućoj osnovi kako bi ih zainteresirane strane u EGP-u mogle upotrebljavati.

4. Razina zrelosti inovacije predložene na dražbi iz stavaka 2. i 3. procjenjuje se, prema potrebi, na temelju vjerodostojnih i utvrđenih metoda kao što je utvrđivanje razine tehnološke spremnosti.

Članak 15.

Doprinos održivosti: integracija energetskog sustava

1. Ako se odluče procijeniti doprinos dražbe održivosti iz članka 26. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2024/1735 na temelju kriterija koji se odnosi na integraciju energetskog sustava, relevantna tijela uzimaju u obzir doprinos rada projekata koji sudjeluju u dražbi zadovoljavanju potreba sustava, na temelju vremenske fleksibilnosti, lokacijskog učinka i veza među nositeljima energije, pod uvjetima utvrđenima u stavcima 2., 3. i 4.

2. Vremenska fleksibilnost uključenog projekta procjenjuje se s obzirom na predložena rješenja, u obliku novih ulaganja ili nabave putem trećih strana, posebno kao kombinacije više tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, kombinacije proizvodnih sredstava i sredstava za skladištenje električne energije ili kombinacije proizvodnih sredstava i sredstava ili rješenja za potražnju. Osim ako je to propisno opravdano, u toj se procjeni ne izuzima nijedna tehnologija koja može doprinijeti zadovoljavanju utvrđenih potreba sustava.

3. Lokacijski učinak uključenog projekta na potrebe sustava procjenjuje se s obzirom na kombinaciju njegovih relevantnih obilježja, uključujući njegov vremenski profil proizvodnje ili proizvodni kapacitet, te odabir lokacije i mjesta priključenja na mrežu, uzimajući u obzir planiranje mreže.

4. Sposobnost uključenog projekta za uspostavu veza među nositeljima energije procjenjuje se s obzirom na njegov kapacitet za prijenos energije iz obnovljivih izvora s jednog na drugog nositelja energije, a posebno s obzirom na to uključuje li kombinaciju proizvodnih sredstava i sredstava za pretvorbu energije.

POGLAVLJE V.

PROCJENA KRITERIJA I USKLAĐENOST S NJIMA

Članak 16.

Procjena pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele za dražbu i aspekata usklađenosti

1. Relevantna tijela utvrđuju transparentnu, objektivnu i nediskriminirajuću metodologiju za procjenu ponuda prema odabranim necjenovnim kriterijima, posebno kvantitativnom procjenom kriterija na temelju metode ocjenjivanja koja je uspostavljena i objavljena prije natječajnog postupka. Ako kvantitativna procjena nije moguća, može se predvidjeti kvalitativna procjena necjenovnih kriterija ako je to opravdano na temelju ciljeva javne politike koji se nastoje postići i ako je oblikovana na način kojim se smanjuju i administrativno opterećenje i rizik od pravnih osporavanja. Metodologija za ocjenjivanje ponuda mora se oblikovati nakon savjetovanja i suradnje s dionicima i stručnjacima. Ako relevantna tijela ne raspolažu s dovoljno informacija na temelju kojih bi unaprijed utvrdila metodu ocjenjivanja, ocjena za određeni aspekt može se utvrditi i u odnosu na ponuditelja s najvišom ponudom za taj određeni necjenovni kriterij. U tom slučaju uspostavljaju se mjere za ograničavanje strateškog nadmetanja.

2. Svi ponuditelji na dražbi obvezuju se u vrijeme ponude ili ranije na to da će poštovati zahtjeve dražbe i specifikacije uključene u njihovu ponudu. Relevantna tijela odlučuju o tome kad ponuditelji moraju dokazati usklađenost s necjenovnim kriterijima, što može biti u različito vrijeme tijekom trajanja projekta, ovisno o slučaju.

3. Uz iznimku ponuditelja koji su fizičke osobe, poduzeća koja nisu obuhvaćena područjem primjene Direktive 2013/34/EU kako je definirano u njezinim člancima 19.a i 29.a i njihovim naknadnim izmjenama te zajednice obnovljive energije kako su definirane u članku 2. stavku 16. Direktive (EU) 2018/2001, usklađenost s kriterijima iz članka 4. procjenjuje se na temelju relevantnih popratnih izjava koje su osigurale neovisne treće strane. Ponuditelji koji podliježu obvezi izvješćivanja o održivosti na temelju Direktive 2013/34/EU mogu predočiti relevantne informacije o tome kako ispunjavaju zahtjeve iz članka 4. putem formata koji je u njoj predviđen.

4. Usklađenost s kriterijima iz članka 5. procjenjuje se tako da se od ponuditelja zahtijeva da predoče plan za kibernetičku sigurnost ponuđenog projekta i redovito ga ažuriraju tijekom provedbe projekta.

5. Usklađenost s kriterijima iz članka 7. procjenjuje se tako da se od ponuditelja zahtijeva da dostave carinsku dokumentaciju u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([35]), ako je primjenjivo, i druge relevantne dokumente kojima se dokazuje podrijetlo ili mjesto sastavljanja tehnologije s nultom neto stopom emisija ili njezinih glavnih posebnih komponenti, uključujući račune ili druga sredstva.

6. Relevantna tijela koja primjenjuju necjenovne kriterije osiguravaju njihovu usklađenost.

7. Nadležna tijela zahtijevaju od ponuditelja da dostave odgovarajuća jamstva kako bi se osigurala usklađenost s kriterijima obuhvaćenima ovom Uredbom koji su utvrđeni u specifikacijama dražbe, kao što su jamstva za ozbiljnost ponude, jamstva za ispunjenje obveza i jamstva za dobro izvršenje posla.

8. Pri određivanju razine jamstava iz stavka 7. relevantna tijela uzimaju u obzir i razmatranja kao što su troškovi projekta, rizici projekta, kapacitet projekta, vrijednost tog kapaciteta za energetski sustav, zrelost tehnologije, stupanj inovacije koji se zahtijeva u dražbi, drugi relevantni tržišni uvjeti i priroda povrede. Razina jamstava mora biti dovoljno visoka da odvrati od nepoštovanja necjenovnih kriterija u okviru strategija nadmetanja.

([35]) Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

Članak 17.

Sankcije

1. Relevantna tijela utvrđuju sankcije za neusklađenost s kriterijima obuhvaćenima ovom Uredbom. Te sankcije mogu biti u različitim oblicima, kao što su paušalne kazne, dnevne kazne, smanjenja ili ukidanje potpore ili isključenje iz sudjelovanja u budućim krugovima dražbe.

2. Pri određivanju razine sankcija iz stavka 1. relevantna tijela uzimaju u obzir i razmatranja kao što su troškovi projekta, rizici projekta, kapacitet projekta, vrijednost tog kapaciteta za energetski sustav, zrelost tehnologije, stupanj inovacije koji se zahtijeva u dražbi, drugi relevantni tržišni uvjeti i priroda povrede. Razina sankcija mora biti dovoljno visoka da odvrati od nepoštovanja necjenovnih kriterija u okviru strategija nadmetanja.

POGLAVLJE VI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. svibnja 2025.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN